

PSİKOLOJİK ALGI SORUNLARININ KÜLTÜREL ANALİZİ VE GÖÇ OLGUSUNUN AB SÜRECİNE ETKİLERİ

Yrd. Doç. Dr Suavi TUNCAY**

ÖZET

Göç konusu çokça işlenmesine rağmen, bu olguya dayandırılan ya da dayandırılmak istenen ve dünyada giderek artan sorunlar bütün herkesi yakından ilgilendirmektedir. Bize göre kategorik olarak ekonomik, sosyo-kültürel ve her ikisini de içeren sorunların aslında, psikolojik algı sorunları olduğu; gerek etnik ve gerekse kültürel uyumun bu kavramın anlaşılması ve kabullenilmesi sonucu ancak gerçekleşebileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda Türkçe dilin ve yaşanan ülke dilinin en iyi bir şekilde kullanılması gerektiği, siyasal politikacıların kamuoyunun biçimlendirmekte bu kavramları olumsuz mesajlar vererek tüketmemeleri ve düşmanlıklardan beslenmemelerinin gerektiği artık görülmelidir. Avrupa'nın tarihsel sürecinde bin yıldır Türk "öteki" olarak algılanmış, İslam ise adeta "Hıristiyanlık" karşısı ve aşığılanan bir konum ile değerlendirilmiştir. Bugün AB sürecinde Kuşaklar arası kültür, uyum ve birlikte yaşanması gereken dünyayı aydınlatan yol öncelikle insana saygıdan kaynaklanmakta, bu eylemin anahtarı da psikolojik algı olmaktadır. Dış politikalar karşılıklı saygıya ve kabule dayandırılmalı, ulusal çıkarların karşılıklılık esasına dayalı olduğu gerçeği asla unutulmamalı, siyasetçiler, bürokratik yöneticiler ve özellikle medya olumsuz ve kışkırtıcı açıklamalardan kaçınmalıdır.

Anahtar Kelimeler : Göç, Etnisite, Kültür, Psikolojik Algı, AB süreci, Öteki.

CULTURAL ANALYSIS OF PROBLEMS RELATED TO PSYCHOLOGICAL PERCEPTION AND EFFECTS OF MIGRATION PHENOMENON ON TURKEY'S EU ACCESSION PROCESS

Abstract

Despite the fact that the issue of migration has been widely investigated, an increasing number of problems based on or associated with this phenomenon are

* Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi, Bornova/İzmir-Türkiye. Fakülte Telf: 0090 232 388 40 00/1854 GSM: 0090 533 661 47 55

still of widespread interest. Categorically speaking, we believe that problems associated with economic or socio-cultural issues, or both, are in fact problems related to psychological perception, and only through comprehension and acceptance of this concept can cultural adjustment be achieved. In this context, it should have been seen by now that the Turkish language, as well as the native tongue of the country of residence, should be used in the best possible way; the politicians should not spread these perceptions by giving out negative messages; and should not let themselves be fed by animosity while shaping public opinion. Throughout the thousand-year historical progress of Europe, Turks have been perceived as “the other,” whereas Islam has been regarded as “anti-Christian” and as an inferior religion. In the EU accession process today, the cultural adjustment among generations and the way to a world that is shared by all nations is rooted in respect for people, and the key to these issues is psychological perception. Foreign policies should be based on respect and acceptance, and it should not be forgotten that national benefits are based on the correspondence principle and that politicians, bureaucrats and in particular the media should seek objective approaches to information and events.

Key Words : Migration, Ethnicity, Culture, Psychological Perception, EU accession, the Other

GİRİŞ

AB üyeleri başta birçok ülkede göç kavramı kültürel uyum açısından sorun olmaya devam etmektedir. Göç birçok faktöre bağlı ve farklı nedenlerle insanların oturduğu bir yeri, kesin ya da geçici sürelerle terk etme eylemi olarak açıklamaktadır. Bu bağlamda göç olgusu yeni olanaklar ve yeni bir yaşam için; insanların yerleşik bir düzenden diğer yerleşik bir düzene geçebilmek için yapılan eylemdir.

Göç kavramı insan yaşamında çok boyutlu ve gerçekten çok karmaşık bir yapı sergilemektedir. Her şeyden önce insanları göçe iten nedenlerin çok farklı olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda göçlere farklı farklı anlamlar yüklenebilmektedir. Daha çok ekonomik nedenlerle ortaya çıkan ve insanların isteklerine bağlı olarak gelişen göçler ile; bunun tam tersi savaş, siyasal baskılar vb. gibi pek çok zorlayıcı etkenin yol açtığı zoraki göçleri de göç olgusu içinde sayabiliriz.

Göçler zaman bakımından da belirgin bir farklılık göstermektedir. Çünkü insanlar bazen buldukları ya da oturdukları bir yeri, tekrar dönmek üzere tamamen terk ederek başka bir yere göç etmekte; ya da oturduğu yeri terk etmesi belirli sürelerle olmaktadır. Bu durumda geri dönmek üzere yapılan göç

olayına devamlı yada kesin göç denilmektedir. İşte kültürel uyum açısından sorun burada başlamakta; öncelikle siyasal yöneticileri ve diğer devlet-kamu kurumlarını ilgilendirmektedir. Aslında üzerinde durulması gereken en önemli konulardan birisi de kamuoyunun ve sivil toplumun psikolojik algısıdır. Üstelik bu sadece göç edilen ülkenin değil, göç eylemi içinde bulunanların psikolojik algısını ortaya koymamızı gerektiriyor.

Göç veren ülkelerin büyük bir kentleşme sorunu vardır. İç göç açısından düzensiz ve çarpık kentleşme; hem cazibe-çekim merkezi hem de karmaşalığın verdiği uyumsuzluk ve entegre olamamaktan kaynaklanan itici güç olabilir. Eğitim düzeyi yüksek ve teknolojik üstünlüklerine dayanan istihdam gücü yüksek olan ve nitelikli insan gücünü kültürlerine taşıyan ülkeler; dış göç açısından önemli çekim merkezleri durumundadırlar. Özellikle batı ülkeleri bu nedenle uzun bir süredir çekim merkezi olmuşlar; ancak yaşadıkları sorunlarla da artan bir hızla karşılaşmışlardır. Kentler her ne kadar kuralların yoğun olduğu yerleşim merkezleri de olsa; bireylerle kurulan iletişim yüz yüze' dir. Bu iletişimdeki geri dönüşüm yeniden elde edilen duygu ve düşüncelerin yargıya dönüşümünü hızlandırır; bireyler ve gruplar arasında etkileşim yaratır ve nihayet karara etki eder.

Farklı kültürlerle sahip ve bir o kadar bağlı iki ayrı dünyanın insanların birbirlerini tanımadan bir iletişim modeli her iki kesim tarafından da etkisiz bir iletişimi gündeme getirir. Oysa etkili iletişim tutum değişikliğine neden olan etkileşimdir. Göç ile bir başka ülkeye gelen insanların geldikleri ülkelerin örf, adet ve geleneklerine değer vermesi öncelikle ev sahibinin hakkıdır.

Ancak ülkelere önce misafir olarak gelenlerin yerleşmeye yönelik eylemlerinin çoğalmasa, işgücü açısından kayıpların var olduğu psikolojik algıya, bir de kültürel motiflerin eklenmesini süreç olarak ortaya koyar. İşte bu durumda uyumsuzluk denen bir algı her iki tarafın da zihinsel süreçlerinde yer alır.

Bu çalışmamızda AB uyum süreci içinde uyumun nasıl ve hangi enstrümanları kullanarak arttırılabileceği; AB sürecini nasıl etkilediği ve AB 'in nasıl etkilendiği ve olumsuz biçimlenen bir psikolojik algının nasıl ortadan kaldırılarak önyargı olarak gelişmelerinin önlenebileceği, araştırma verilerimize göre ortaya konulacaktır. Araştırmamızın modeli tüme varım metoduna dayandırılacak, bilimsel çalışmalarla desteklenerek bir sonuca ulaştırılmaya çalışılacaktır.

Çalışmada yer verilecek yöntemsel ve çizgisel düşünce sistematığına ait çerçeveyi belirleyebilmemiz için göç olgusu ile ilgili sorunların neler olduğunu ve nasıl bir yol izlenerek bunların en aza indirilebileceğini ortaya koymamız gerekiyor. Göç, insanın fiziksel çevresini kendi isteği veya zorunlu olarak değiştirdiği, süreli veya kalıcı bir eylemdir. Bu eylemi yapan kişilere de göçmen denilmektedir. Göç aynı zamanda bireyin psikolojik süreçlerinde değişimi temsil etmekte; uyum yada uyumsuzluğu çağrıştırmaktadır.

Bu değişime etki eden bir çok faktör varsa da en çok sözü edilenler sosyal, kültürel, ekonomik ve politik değişkenlerdir. Bu değişim olgusu siberetik olarak yani dönüşümlü bir etkileşimi içermektedir. Zorunlu göçte ise insanlar genellikle sosyal afetler, güvenlik gerekçeleri veya ekonomik ve sosyal öngörülerle örneğin baraj ve sulama kanalları, yer kaymaları, yol ve ulaşım ile enerji yatırımları gibi devletlerin ekonomik, sosyal veya siyasal bazı karar ve yaptırımları nedeniyle buldukları çevrelerini terk etmek zorunda kalmaktadırlar

Sözü edilen bu göçleri bütün ülkeler insan hakları ihlalleri gibi yorumlayarak toplumsal uyumun bozulmasına neden olabilecek bir psikolojik algının oluşmasına, hem bu politikayı uygulayan ülkeleri ve hem de daha sonra uluslar arası bir sorun oluşturacak ortamların doğmasına neden olmaktadır. Göç olgusunun en önemli boyutu bizce psikolojik algı sorunudur. Siyaset üretenlerin bu konu üzerinde titizlikle durması ve şiddet örüntüsünü dahi gündeme getirebilecek bu eylemi siyaset malzemesi yapmaması gerekir.

İnsan Hakları ve kamusal alanlarla ilgili kamusal bilince yönelik insan davranışlarının psikolojik süreçleri incelendiğinde; insan davranışlarına etki eden bir çok faktör ve bu faktörleri temsil eden alanların ortaya konulmasını gerektiriyor. Bunları belirtecek olursak, ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal, ekolojik, teknolojik, bilgisel ve iletişimsel alanlar olarak karsımıza çıkar. Bütün dünyada siyaset kurumu devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili olarak bütün bu alanlardan yararlanarak birey, grup ve toplum üzerinde sosyal kontrol müesseseleri oluşturur, hukuksal çerçeveli sosyo-psikolojik temelli ve ulusal iradeyle örtüştürülmesi gereken düzeni sağlar (Tuncay, 2002, s. 706). Devletin demokratik düzeni hangi araçlarla sağlayacağına ve hangi enstrümanları kullanacağına parlamentoları karar verir. Ancak bireyin eylemlerine yönelik göç kararı onun zihinsel süreçleri ve gereksinimleri ile doğru orantılıdır.

Bu paradigmadan bakıldığında göç olgusuna etki eden klasik faktörlere daha yenileri ve güncel gelişmeleri eklemleyebiliriz. Örneğin, ekolojik alanı etkileyen ve çevre sorunlarının doğurduğu ekolojik stres ve bu sorunlardan kurtulabilmek için öngörülen sürdürülebilir bir dünya modeli(bkz.Erdem, 2000) öngörülmelidir. Bu bağlamda yeni olanaklar ve yeni bir yaşam için insanların yerleşik bir düzenden diğer yerleşik bir düzene geçebilmek ve daha temiz, mutlu ve sorunsuz bir dünyada yaşayabilmek için göç eyleminde bulduklarını görüyoruz. Bir diğer önemli alan olan teknolojik gelişmelerle insan yaşamı daha rahat bir biçime ya da tehlikeli araç gereç veya silahlara dönüştürülebilmektedir. Teknolojinin bulunmadığı ve eksik olduğu yani teknolojik olanakların kullanılmadığı bir yerleşim biriminden diğer bir yerleşim birimine insanlar göç edebilir. İnsanlar artık bilginin kaynağına ulaşabilmek ve bilgiye adeta yön verebilmek ve yeni bir şey inşa edebilmek için, bilginin üretildiği merkezlere doğru bir eğilim taşımaktadırlar. Bu bakımdan bilgiye ulaşmak ya da bilgi üretmek isteyen insanların psikolojik açıdan zihinsel süreçleri buldukları yerlerden uzaklaşmalarını yani göç etmelerini gündeme getirebilir. Son olarak iletişim çağımızın devrim olarak adlandırdığı bir alandır. Ve bu gün dünyamızın içinde bulunduğu kriz iletişim boyutludur. Dünyada bir çok kişi ve gruplar iletişim sektöründe çalışmak istemekte, sermaye kesimi de böylesine güçlü bir sektörü eline geçirmek için adeta savaş vermektedir. Böylece azımsanmayacak kadar insanın kent dışına gittiğini ve sınır ötesi firmalarda çalıştıklarını da sürekli görüyoruz.

Bütün bu saydıklarımızın devlet kontrolü altına alınması insanın hem özgürlük alanını daraltır ve hem de yeni enerji ve fikirlerin işbirliği havasının yaratılmasını da engeller. Göç tanımına baktığımızda devlet ile göç eylemlerinin örtüşürülemediğini söyleyebiliriz.

Saydığımız alanlarla insanın psikolojik süreçlerinin yakından ilişkili olduğunu, insanın eğilimleri sonucunda bir davranış setinin açığa çıktığını belirtebiliriz. Öyleyse göç olgusuna yeni olanaklar veren yeniden bir dünya düzeni için belki de farklı bir paradigmadan da bakabiliriz. Çünkü tek bir dünya var ve bu dünyanın sürdürülebilir olması gerekiyor(bkz. Erdem,2000). Sürdürülebilir bir dünya için ortak payda paylaşılabilirlik ölçüsüdür. Benimle paylaşmadığını başkasından isteme hakkın yoktur.

İnsan davranışlarını açığa çıkaran bir diğer faktör o topluluğun ürettiği sembollerle orantılıdır. Ali Yaşar Sarıbay sembollerin üç temel amaca yöneldiğini belirterek, bunları zihinsel ekonomi yapmak, iletişim

gereksinimimizi karşılamak ve toplumsal siyasal kimlikleri belirlemek ve onamak olarak ele almaktadır(Sarıbay, 1996, s.72).

Demek ki insanı etkileyen uyarıcılar farklı farklıdır. Uyarıcının etkisel gücüne göre uygun biçimde bir tepki vermektedir. Bu bağlamda insanın zihninde oluşan ve psikolojik faktörlere dayanan içsel uyarılar sonucunda da insan duygusal-reflekse yönelik ve mantıksal-düşünsel temelli tepkiler verebilir. Bunun tam aksi patolojik bir kişilik oluşumuna dayanan ve davranış bozukluğu içinde değerlendirilebilecek olumsuz ve uyumsuz tepkilerde de bulunabilir. Örneğin bunlar şiddet ve terör içerikli eylem ve davranışlar bile olabilir(Eroğlu, 2004, s.207,208).

Bu nedenle göç olgusunun yarattığı çöküntü, yalnızlık ve yabancılaşma psikolojisi başta bütün siyasetçi ve devlet adamlarını, siyaset bilimcilerini, kitle iletişim araçlarını ellerinde tutanları ve sivil toplum örgütlerini ilgilendirmekte, sosyal uyumsuzluğu çağrıştıracak açıklama, simge ve sembollerden kaçınmalarını gerektirmektedir. Bu nedenle kültürleri tanıma ve insan hakkı olarak değer verme karşılıklı görevler olarak karşımıza çıkar. Çağdaş toplum bunları çözebilmek için ne yazık ki araştırmalarını uzun bir süre daha yapmaya devam edecektir. Neden mi? Siyasetçiler bu ayrışmalardan beslenmekte, atacağı adımlarda kamuoyu baskısından etkilenmekte; siyasal erk beklentisine yönelik çıkar saiki, önemli bir tutku olarak ajandalarının gizli ya da açık, söylem ya da eylemlerinin bir köşesinde biçimlenmektedir.

SORUN BOYUTLARININ BELİRLENMESİ

Sorun insanın bulunduğu her yerde vardır. Kimine göre sorun bir parça ekme iken, kimine göre elde edilmek istenen statünün uzaklığı veya yakınlığıdır. Bu nedenle bu kongrede belirlenen başlıkların her biri ayrı ayrı ve aynı zamanda birlikte sorun boyutlarını içerir. Ancak bu kadarla kalmaz sorunlar. Daha farklı algılamaların yarattığı birçok sorun vardır. Örneğin evde çamaşır makinesinin çamaşır yıkarken birden bozulması veya trafikte giderken birdenbire karşınıza bir arabanın çıkması ve kaza yapmanız. Bir başka sorun biçimi de bir kış gününde rüzgarın çarpması sonucu pencere camının kırılması, evin içinin soğuması ve eşler arası tartışma gibi. Komşunuzun ya da akrabanızın nişan törenine katılmak için yeni bir elbise almak zorunda kalmak veya yolda giderken aldığınız ayılığın cebinizden çalınması sizin için yaşamla doğrudan ilgili her şey sorundur aslında.

Doğaldır ki bir sorunu analiz ederken onu kategorilere ayırmak ve böylece incelemek gerekir. Bu açıdan bu kongrede belirlenen ana konu başlıklarını kategorik bir ayırım olarak görmemizin yanında; kongrenin amacı olarak belirlenen hedefin aslında AB hedeflerine de uygun olduğudur. Çünkü, bu “kongrenin amacı, toplumsal ve kültürel değerlerini koruyarak birlikte yaşam ve yaşanan topluma uyum temelinde Avrupa’da yaşayan Türklerin eğitim ve kültürel alanlardaki kazanımlarını ve geleceğe ilişkin değerlendirmeleri bilimsel bir düzeyde tartışmak ve yaşanan sorunlara ilişkin yeni açılımlar geliştirebilmektir”(Kongre Düzenleme Kurulu, 2008).

Yukarıda biraz önce örnek olarak verdiğimiz sorunlardan birincisi ulaşım-trafik, ikincisi ihtiyaçlar hiyerarşisi içinde yer alan statü elde etme gereksinimi, üçüncüsü doğal iklimsel bir olay, dördüncüsü ve sonuncusu da sosyal vaka’larla ilgili olarak verdiğimiz örneklerdir. Kısacası sorunlar sosyo-ekonomik, psiko-sosyal, ekolojik, kültürel-ahlaki veya hukuki boyutlu olabilir. Aslında sorunları başka bir biçimde de sıralayabiliriz. Onlara başka bir anlam yükleyebiliriz. Böylece sosyal karakterli sorunlar, ekonomik veya kültürel karakterli sorunlar ya da psikolojik, siyasal karakterli sorunlar veya biyolojik, ekolojik karakterli sorunlar ile teknolojik, iletişimsel karakterli sorunlarla bilgisel boyutlu sorunlar gibi ayrı kümelerde daha farklı kategorilere de ayırmak ve bunları alansal olarak irdelemek mümkündür(Tuncay, 2002 ve 2007). Esasen yaşam içinde çok çeşitli olan sorunları üç başlık altında da kategorize edebiliriz; 1-Maddi Karakterli Sorunlar, 2-Moral Kaynaklı Sorunlar, 3-Moral ve Maddi Karakterli Sorunlar. Sekiz alan üzerinde var olan sorunların Sağlık Sorunları ve Psikolojik Sorunlar ile artırımı veya azaltılması insan ilişkilerinin anlaşılmasını gerekli kılıyor(Tuncay, 2007, s.121,122). Ancak burada bütün bunlardan söz edebilme olanağımız ne yazık ki yoktur.

Bu nedenle biz üzerinde durduğumuz “psikolojik algı sorunları” ile diğer karakteristik sorunları birbirleriyle ilgili gördüğümüzden; spesifik olarak ele aldığımız bu konu ile diğerleri arasında da bir bağ kurmamızı gerektiriyor. Ancak böylece insana ve insanlığa ait sorunların en aza indirilebilmesini ve ortak dünyada birlikte yaşayabilme becerisini, mutluluğunu ve uyum sürecini yakalayabiliriz. Sözün kısası konumuz olan “kültürler arası uyumun” sorun olarak karşımıza çıkması temelde ve büyük ölçüde psikolojik karakterli “algı farklılıkları”ndan ve ekonomik karakterli “bireysel çıkar duygusundan” ileri gelmektedir. Aslında her ikisinde de psikolojik karakterli bir yönelim olmakla birlikte, kişilere göre biçimlenen ve öncelik kazanan bir olguyu da temsil eder.

Bir diğerk sorun ise her kùltùre bağlı bir “etnisite yani kimlik algısıdır”. Görùldüėü gibi buda öncelikle psikolojik karakterli bir olgudur. Daha sonra bir sosyolojik boyut kazanır. Çünkü referans grupları açısından bir aidiyeti temsil eder. Bu açıdan günümüzün modern olarak adlandırılan dünyasında her türlü “kimlik algısı” bu güne kadar görülmedik biçimde önemsenmeye değer bulunuyor. Bu durum tarihte görülmedik kadar çatışmaların da nedeni olarak kullanılıyor ve karşımıza çıkıyor. Özellikle milliyetçilik temelinde ve ulusal bazda, dinsel ve etnik kimlikler arası çatışmalara neden oluyor ve giderek artırılıyor. Böylece kimlikler arası uyum yerine uçurumlar giderek derinleştiriliyor. Adeta içinden çıkılmaz sorunları, terör ve şiddet eylemlerini temsil eder bir biçime sokuluyor. Sonuncusu da “dini inançlar” olarak karşımıza çıkıyor. Ki bu sorun insan yaşamının en çok meşgul olduğu üzerinde kavga ve savaşlar verdiği yine bir psikolojik alanla ilgili olgudur. Ancak bütün bunları çevreleyen ve içinde barındıran ana bir süreç daha vardır ki bu “kùltürel algı ve olgudur” Bu hem maddi ve hem moral değerleri içerir. Hem psikolojik ve hem de sosyolojik boyutludur. İşte bu nedenle günümüzde ana kùltürün aşınması, sosyo-kùltürel sistemin herhangi bir yerinde kopuş ve azınlık tarafından temsil edilen ve ana kùltürü tahakkümü altına alarak sürdürölmek istenen ve türedi kùltür olarak adlandırılan popüler kùltür kùltürler arası iletişim ve etkileşimi de etkileyerek giderek küresel bir boyut kazanmıştır. Bu marka, moda ve müzik ile temsil edilmektedir.

Kùltürler arası algı farklılıkları da bu sürecin bir bakıma beslendiği temeller olarak inşa ediliyor. Birey varolduğu toplumda doğuştan beri getirdiği bir takım referanslara dayanıyor. Aynı biçimde birey sonradan kazanılan kùltürel kodları üzerinden kendi etnik yapısını, dinsel görüşünü ve içinde yaşadığı toplumun dış dünyaya karşı konumunu ayırt ederek; diğerk toplumlara karşı bir refleks geliştiriyor ve bunun eylemsel boyutlarının koşullarını oluşturmaya çalışıyor. İçinde bulunduğu toplumun gerek ulusal etnik ve gerekse dinsel boyutunu içselleştirerek, öteki olarak adlandırdığı diğerk kùltürlere karşı bir algı farkı ortaya koyarak yaşamını biçimlendiriyor. Farklılıklar olağan ve doğru temellere dayandırılmadığı için gerek birey ve gerekse toplumlar arası uyumsuzluklar çatışmalara da ortam hazırlıyor.

Aslında çatışmalara konu olan kùltürel kimlikler doğal olmaktan çok buldukları grup ve toplum üyelerince inşa edilirler. Bu süreçte gruplar arasında doğal olmayan bir takım sınırlar belirlenir. Bu sınırların nasıl ve nerede başlayıp nerede nasıl bitiğine dair bir kesinlik yoktur. Hangi araç ve faktörlerin bu sürece tam olarak etki ettiği yolunda bir uzlaşma bulunamıyor.

Örneğin dil kriteri de tam olarak bu kesişme veya ayrışmayı ortaya koyamıyor. Çünkü bireyin içinde yaşadığı toplumun dilini öğrenmesi ve bu dille iletişim kurmasından başka bir doğal durum olamaz. Dilini öğrenmediği toplumda yaşaması, bir statü elde etmesi, fonksiyonel olabilmesi mümkün değildir. Kendisini yabancı olarak algılayan birey, ister istemez grup referansına yönelik bir davranış sergiler. Grup kültürüne yönelik ritüelleri benimser ve öteki olarak algıladığı her şey ve herkes ile barışık olabilmek ve uyumluluk performansını gösteremez. Aslında bu bireyin içselleştirdiği kültürün dışı vurum hakkının yok edilmesi anlamına da gelmez. İşte bu nedenlerden dolayı farklılıkların doğru temellendirilmesi gerekir.

Kültür, en genel anlamıyla ilk çağlardan biriktirip, bugüne taşıdığımız tüm maddi ve moral kazanım ve değerlerin yaşam biçimi ve içeriği olarak yaşam tarzımıza uygulanmasıdır. Ancak kültür sözcüğünü sunarken ve kullanırken medya, eğitim kurumları, siyasal kurumlar, devlet bürokrasisi ve gündelik hayatımızda okuyup yazdığımız herşey kültürün vermesi ve verilmesi gereken kavramsal anlamı ile insanlar ve kurumlar tarafından algılanan anlamı ile örtüştürülebilir mi? Genel anlamı ile biz bu algısal farklılıkların “kültür ve kimlik” üzerinde yoğunlaşan sorun boyutlarını temellendirdiğinden ve özgün bir konu boyutu olarak kabul edildiğinden yoğun çalışmalar yapmak ve bilimsel değerlendirmeleri arttırmak gerektiğine inanıyoruz. Bu iki kavrama farklı anlamlar veya farklı boyutlar ekleyebilir, değer arttırımı ve değer eksiltimi içinde bir politika üretebiliriz. Oysa doğru ve tarafsız bir psikolojik algı bu kavramların birbirini değeri açığa çıkarmamızı, önyargılardan uzaklaşmamızı gerektiriyor.

Takdir ve övgüyü temsil eden “çok kültürlü bir adam” idi söyleminden ayrımı ve azlığı ifade eden “çokkültürlü toplum” ifadesine dönüştü kültür. Çokkültürlülük içinde ana kültürler olarak betimlenen “doğu kültürü” ve “batı kültürü” anlam olarak farklılığı temsil etmesine karşın; bugün tek tip bir kültürün içinde çokkültürlülüğün yaşatılması veya uyum süreci ile bir diğer ana kültüre yaklaşılması anlamını taşıyor. Bir algı bu yönde gelişirken; diğer bir algı da ileri sürülen kültür aslında ilkel ve göreceli kültürel bir fenomendir. Uygur toplumlar içinde bu azınlıkta olan kültürlerin genel kültürü zedelememesi ve bu kültüre ait bireyleri ve toplumu rahatsız etmemesi gerekir.

Görüldüğü gibi her iki algı kümesi aslında aynı sonucu doğuracak bir düşünsel süreci ve eylemsel boyutu ifade ediyor. Aslında bu her topluma ait inanç, değer ve birikimleri ve toplumsal yaşam biçimini referans olarak

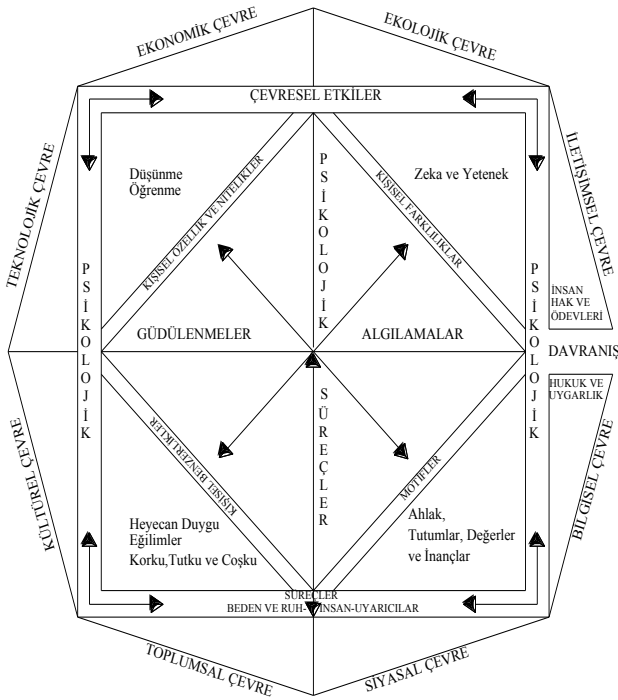
gösterirken, bu kavramla yakın olarak ilişkilendirdiğimiz kimlik ise, bireyselliği, kişiselliği yani doğuştan gelen bir takım referanslara dayanıyor. Fakat daha sonra kazanılan ve kültürel kodlar üzerinden kurulan bir algı biçimine dönüşüyor. Eriksen'in belirttiği gibi "kimlik tanıma ve tanınmayla ilintili olarak iki yönlü bir kavramdır. Hem bireysel düzeyde ben kimim, hem de toplumsal düzeyde biz kimiz sorusuna verdiğimiz ve karşı taraftan aldığımız yanıt bireysel ve kültürel kimliğimizin cevabıdır. Dolayısıyla bütün kimlik algıları için kesinlikle bir 'öteki'ye ihtiyaç vardır. Diğer bir deyişle kadın kimliği ancak erkek kimliği karşısında anlam kazanırken, kentli kimliği köylü/kırsal kimliği karşısında, Hristiyan kimliği diğer tüm dinler karşısında, Türk etnik kimliği yine diğer tüm etnik kimlikler karşısında anlam kazanır. Bu yönüyle aslında kimlikler, özellikle dinsel, etnik ve ulus kimliği gibi kültürel kimlikler, varlık nedenlerini çoğunlukla adeta düşman olarak algıladıkları 'ötekilere' borçludur. Kimlik kelimesinin dini, öğrenci veya bilimsel kimlik gibi farklı anlamlarda kullanılması"(Miller ve Bonnie, 1993, s.369-9), ferdin toplum içinde çeşitli yönlerden ortaya çıkmasını ifade eder. Bu yönüyle her türden sosyal özellik bir başka kimliği de işaret eder. Bu şekilde bir sosyal nitelik vurgulanmak istenir. Dini, seküler-laik, bilimsel, linguistik, siyasi, milli ve buna benzer kimlik gibi. Dini kimlik inancı, linguistik kimlik dili-lisanı, siyasi kimlik politik görüşü ve bütün bunlar bireyin tutum ve davranışları ile ilgili duygu, düşünce ve niteliklerini temsil eder.

1960'lı yıllardan beri ileri sürülen bir başka sosyolojik yaklaşım ile daha genel bir kategoriden de söz edebiliriz. Birbirinden bazı noktalarda ayrılan ve sosyolojik literatürde karşılığını bulan sosyal ve ferdi kimlik türleridir bunlar. Bu bağlamda her sosyal kimlik ferdin özellikleri açısından hangi sosyal kategoriye ait bir fonksiyonelliği de içerdiğini betimler. Bu bireyin-ferdin organizasyon veya grup aidiyeti içinde olduğunu ifade eder. Ferdi kimlikte ise, insanı diğerlerinden ayıran fakat yine büyük ölçüde sosyal olarak şekillenmiş kişisel-şahsi nitelikleri taşır. Bu bir biçimde başka kimliği tarif etmekle birlikte, yine de içinde barındırdığı bir sosyal nitelik vurgulanır(Gordon, 1968, s.115-36).

Nihayet grup analizi açısından bir başka kategorik sınıflamada "aidiyet" bizim de üzerinde titizlikle durduğumuz "mensubiyet bilinci" kavramı üzerinden yapılır. Böyle bir sosyal doku olgusunda "bir toplumun siyasi denetiminde kendi milliyet grubu egemen ise, fert bir çoğunluk grubunun üyesi, aksi takdirde azınlık grubunun üyesi sayılır"(Türkdoğan, 1993, s.6) Son olarak sosyal psikoloji yani davranış bilimleri sahası içinde yer verilen referans

gruplarının oluşturduğu ve ferdin kimliğini bu gruplar örnek alınarak belirlediğini tutum ve davranış sergilediğini görüyoruz.

Bütün bu ayrımlar birey ve toplum ilişkisi içinde değerlendirilmelidir. Birey hangi algıyı taşırsa taşısin, diğerlerinin karşısında bir duruş sergilemek ister. Bu biyolojik, psikolojik ve sosyolojik olarak onu kuşatır. Ancak sosyalleşme süreci içinde birey diğerleri ile uyum aramak ve uyumlu bir yaşam sürmek zorundadır. O halde bireyi kuşatan bu çevrenin doğru analizi gerekir. Bu analiz yapılırken kesinlikle bireyin bir hızar ucundan çıkmadığı gözetilmelidir. Birey beden ve ruhtan müteşekkil bir varlıktır. Onun psikolojik süreçleri dikkate alınarak kültürel ve sosyal politikalar üretilmelidir. Öncelikle kabul edilmesi gereken bir gerçek, bireysel davranışın bir modele özgü gelişip geliştirilemediğidir. Bu bağlamda İnsan Davranışları açısından Psikolojik Süreçler büyük önem taşımaktadır.

Şekil 1: İnsanın Davranışları Açısından Psikolojik Süreçler

Kaynak: Dr. Suavi Tuncav

Yukarıdan beri ifade etmeye çalıştığımız çerçeveye içinde kalarak, konumuz ve konumuz açısından “psikolojik algı” tüm insan ve örgüt ilişkilerini, giderek kurumsal yapılardan çıkararak devlet ilişkilerini temsil eden bir kavram olarak karşımızda durmaktadır.

İnsan , grup veya kurum ilişkileri dendiğinde öncelikle insan davranışları aklımıza gelmektedir. Bunun için insanın psikolojik süreçlerinin analizi kaçınılmazdır. Bu bağlamda İnsan davranışlarına etki eden sekiz alan(ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal, teknolojik, ekolojik, bilgisel ve iletişimsel alanlar) varsayılmaktadır. İnsan eğilim duyduğu alanlara ait simge ve sembolleri içselleştirir. Bu alana ait ritüelleri yaşamına aktarır. Bilgi ve deneyimlerini bu bağlamda geliştirdiği dil ve terminoloji ile biçimlendirir. İlgi duyduğu alanla ilgili olarak bilgisini pekiştirir. Bu yönde oluşan iletişim duygu-sevgi içerikli olarak gelişir. Bu nedenle bireyin sosyalleşme süreci çok önemlidir. İlgi duyduğu alan eğer siyasal alan ise, simge ve sembolleri siyasi partiler, seçim, parti programı, parti rozetleri ya da aktivitelerinden oluşan bir davranış tarzı açığa çıkar. İşte bu bio-psikososyal bir davranışı öneriyorsa, ulusal mensubiyete uyum gerçekleşir veya önermiyorsa siyasal boyutlu kültürel uyumsuzluk söz konusu olur. O halde siyasal alanla ilgili olarak simge ve sembollerin doğru tanımlanması ve zihinsel süreçlerimizde doğru algılanması gerekir. Bir örnek verecek olursak, odun kelimesi ağacı, ağaç yaprakları ve çiçekleri, çiçek kelimesi de meyvaları çağırıştır. Ama oduna asla meyva denemez. Tersinden alırsak, tohum çiçeği, çiçek saksıyı, saksı toprağı çağırıştır. İşte Türk kimliği de Türklüğü, Türkçeyi, Türk kültürünü ve bağımsızlığı çağırıştır. Ama hiçbir zaman bir Alman, bir Fransız bir İngiliz gelmez insan aklına. Türkün Türküsü, Bozlağı, Ülküsü gelir akla. Bütün bunlar bir toplum içinde kuşaktan kuşağa aktarılır. Bu değerleri kabul edemeyenler bir öteki yaratmak için renkleri bile birbirine karıştırır. Örneğin bayrak aldır, kırmızıdır. Kırmızının temsil değeri bağımsız Türkiye Cumhuriyetidir. Sarı yeşil asla değil.

Bu nedenle sosyalleşme sürecine katkı yapan birey ve kurumlarla hatta devletler arası ilişkilerde birey ve toplumla ilgili eylemsel dizgenin boyutlarını belirleyen psikolojik algı kavramı son derece önemlidir. O halde bu kongrede ilk defa yeni bir tanım iddiasında bulunabiliriz. Psikolojik algı “İnsanın tarihi derinliklerinden getirdiği, aile, grup, cemaat, birlik, kurum, ve toplulukların; öteki olarak konumlandırıp geliştirdiği izleri ve yargıları, korku ve kuşku, coşku ve sevinçleri yani süje ve objeleri mensubu olduğu topluluk üyelerine kuşaktan kuşağa aktarma bilincini(üstünlük ya da aşağılık) duygu, his ve

sendrom biçimine dönüştürerek; bunlara ait tutku ve değerlerini, eylem ve düşüncelerini pekiştirme, ayırıştırma veya yönetme yeteneğinin, bireyin zihinsel süreçlerine indirgenerek istendik yönde bir algının maddi ve moral içerikli olarak oluşturulmasıdır” (Tuncay, 2008).

İnsanların türlü ve çeşitli tutku, coşku ve yetenekleri; korku, kuşku ve saplantıları ile son derece karmaşık bir yapısı olduğundan; farklı davranış örüntüleri sergilerler. Bunun için bireyin kişisel farklılığının temellendirilmesi öncelikle onun etkilendiği süreçlerin bilinmesini de gerekli kılar. Bireysel davranışı biçimlendiren üç temel unsur hem tek başına ve hem de birlikte bir sürece bağlı olarak gelişir. Bunlar, “algılama”, “güdülenme” ve “kişilik gelişimi”dir. Aslında belki de en önemlileri olarak gelişen bu süreçlerin hepsi birbirini tamamlar. Algılama için dört uyaran etken vardır. Bunlar, yanıt alışkanlığı, duygular, yanıt önceliği, fiziksel çevre gibi. Güdülenme ise insanın bazı istendik davranışlara yönlendirilmesi veya itilmesi, dürtülmesi ya da özendirilmesi anlamına gelir. Bütün bunları doğrudan etkileyecek kişilik, insanın psikolojik değişim ve gelişimini belirten bir süreçtir. Kişilik gelişiminde insanın bilgi edinmesi, öğrenimi ve tutum değişiklikleri çok önemlidir. Kişiliğin belirlenmesine fizyolojik etkenler, Grup-aile ve okul- ve Kültür-özellikle referans(dayanak) grupları olarak kişileri etkileyen bu toplumsal birimler-kişiliğin gelişiminde çok önemli rol oynarlar(Çulpan, 1978, s.12,13).

Disiplinler arası bir yaklaşım ile ele alındığında, insanlar arasındaki ilişkilerin birey, çevre ve insan olarak ele alınmasının daha doğru sonuçlar verebileceğini belirtebiliriz. Diğer yandan insanların neredeyse birçoğu göç eyleminin içinde bulunmakta, ya da ailesiyle ilişkili olarak çeşitli sorunlarla boğuşmaktadırlar. Bilgisizlik, bilinçsizlik ve çıkar temelli tutum ve davranışlardan kaynaklanan sorunların; aslında insan hakları ile ilgili bir sorun olduğunu da kabul edebilmeliyiz. Belli bir toplum içinde yaşayan kişilerin birbirini daha iyi anlaması ve karşısındakini hak ettiği konuma oturabilmesi için; kamusal alanın belirsizliğinin tesbiti gerekiyor. Bu nedenle Kamusal alan tanımının, topluluk içinde genel kabulü gerekir. Kavramın ayırıştırılması ve özel alanın tahakkümünün artması veya arttırılması ile sorun boyutlarının oluşmasında doğrudan ilişkili olduğu görülüyor. Onun için bu süreç içinde farklılığın temellendirilmesini ele alarak irdelememiz gerekiyor.

FARKLILIĞIN TEMELLENDİRİLMESİ

İnsanlık tarihinde çağlara damgasını vuran olay ve olguların objesi-konusu hep insan ve onun eylemleridir. Sosyal olay ve olgularda olduğu gibi, insan ilişkilerinin temelinde de insanın algısal yetisini biçimlendiren ortak kavramların algılanmasıyla kurulan iletişim ve etkileşime yönelik olarak insanın kendisi vardır. Bu nedenle insanın davranışlarının, tepkilerinin ve beklentilerinin olduğu kadar; kuşku ve korkularının da temelinde yatan nedenlerin analizi gerekiyor. Kısacası insanın bugün eriştiği konumunun doğru algılanması kaçınılmazdır(Tuncay, 2000, s.232).

Bundan dolayıdır ki insanın bir canlı olarak sadece yaşaması değil, psikolojik bir varlık olarak, yani beden ve ruh sağlığının öneminin açığa çıkarılması onun değerini bir kat daha arttırıyor(Bingöl, 2006). Bu nedenle “İnsanın anlamı ve değeri, başkalarına benzerliğinde değil, farklılığındadır”(Açıkalin, 1999, s.14). Bu bağlamda insan duyguları, düşünceleri ve davranışları bakımından birbirlerinden farklıdır. Bireyin kendine özgü oluşuyla gelişen farklılaşma; uyarıcı, uyarılma ortamı ve dinleyici-uyarılan üçgeninden ibarettir. Her insan yeni bir enerji kaynağı, yeni bir değerdir. Eğilimleri ve düşünce ve eylemleri farklı olan insanın bu değerlerini, ortak yaşama ait simge ve sembollerle donatabilmesi ve bütün bunların kolektif bilince dönüştürülebilmesi yani sosyalleşme sürecinin haklar açısından kamusal alanlarla örtüştürülebilmesi kamu hürriyetleri ve kamusal alan yönünden de gerekli kılıyor(Tuncay, 2001, 2004, s.95)

Aslında farklılığın temellendirilmesi kamusal alan ve kamusal bilinçle ilişkili görülmektedir. Bireyin öznel duygu ve düşünceleri, inanç ve değer yönelimlerine göre biçimlenen söylem ve eylemleri onun esasında özel alanı yani mahremiyet alanı ile ilişkilidir. Kişi içinde yaşadığı toplumun değerlerine, örf ve adetlerine duygu ve düşüncelerine olduğu kadar; devlet ve hukuk düzenine de saygılı ve anlayışlı olmak, konulan kural ve kararlara ülkenin taşıdığı değerlere toplumsal açıdan uymak yani uyum göstermek zorundadır(Tuncay, 2004).

Bireyin olduğu kadar, kurumların da buna önem vermesi toplumun huzur ve güvenliği için olduğu kadar, refah ve kalkınması için de gereklidir. Bu nedenle basın ve medyanın çok yönlülüğü, çok sesliliği, yaratıcılığı, hoşgörülü olmayı, farklı kültürlerle ve insanın yaşadığı çevreyi koruyabilme bilincini, sevgiyi ve insanın düşüncelerine saygıyı sınavabilmesi için; öncelikle bireyin önem ve değerini doğru algılaması ve onun kişilik haklarına saygı

duyabilmesini de gerektiriyor. Bu nedenle insan davranışları açısından psikolojik süreçler önem kazanıyor. İlişkiler kuramına göre insan ilişkilerinin ve toplumsal birlikteliğin yani uyumun sürdürülmesinde farklı algılar, düşünce ve davranışlar olması çok normal sayılmakla birlikte onun mensubiyet duygusunu taşımasına da mani değildir(Hortaçsu, 1991, s.33; Tuncay, 2004, s.96).

Çevresel etkileşim açısından İlişki ve toplumsal çevreyi esas alan bilişsel tutarlılık kuramcıları, bu iki faktörün bireyin düşüncelerine yansması halinde etkinlik kazanabileceğini ileri sürmektedirler. Kısacası bireylerin düşünceleri arasında uyumsuzluk olarak algılanan her şeyin, düşünce örüntülerini farklı biçimlerde düzenlediklerinden, aslında bir bakıma uyumu sağlamak istediklerinden doğal olarak aralarında bir etkileşimden de söz edebiliriz (Hortaçsu, 1991, s.17). Demek ki kültürel farklılığı bir üstünlük ya da eksiklik olarak algılamamalı, ön yargılı davranarak zihinlerimizde bir ‘öteki’ yaratılmamalıdır.

Böyle olmakla beraber üzerinde durduğumuz psikolojik algı farklılıkları kişiyi onun davranışları yönünden olumlu-olumsuz etkiler. Bu etkilenme yanında-karşısında bulunanların da tepkisi-ilgisini çekerek bir gerilime-uyuma neden olabilir. Oysa üzerinde durduğumuz kültür ve kimlik olgusu bilgiye, sevgiye ve saygıya dayalı geliştirilme ortamından besleniyorsa, o toplumda uyumdan ve çok kültürlü yaşamdan söz edilebilir. İşte bu öncelikle insana duyulması gereken saygıdan; daha da önemlisi İnsan haklarından, yaşama hakkından ve çevre hakkından geçmektedir.

Bütün bunların yolu birey ve kurumlar hatta devletler arasındaki karşılıklı ilişkilerin arttırılmasından ve “insana duyulması gereken saygıdan”, kısacası adam gibi adam olmaktan geçmektedir. Çünkü adam olmak “yaşı, cinsiyeti, dini, milliyeti, ünvanı, mevkii, kökeni, rengi ne olursa olsun bir insana saygı duyabilmektir” (Aytaç, 1991, s.14).

Zira, İnsan haklarından, yaşama hakkından ve çevre hakkından ancak böylece söz edilebilir. Çokkültürlülüğün bir ayrışma değil, buluşma olabilmesi kültürlerin bulunduğu yer, toprak, mekan, gibi bireysel çevre psikolojisi konusu içine giren ancak 1920’lerden beri sosyoloji konuları içinde olan “alansallık”tanımlamalarında, alan kavramının, kişisel mekan(lar)dan farklılaşma boyutlarında ayırıldığını ve alan’ın, dolayısıyla alansallık deneyiminin daha kişilerarası bir çevresel deneyim olduğunun vurgulandığı görülmektedir. Sommer’e göre alan, sabit ve ev merkezlidir ve kimin, kiminle ve nasıl etkileşimde bulunacağını düzenler. Alansallık bir organizma ya da

grubun sergilediği ve özel alanın sahipliğinin algılanmakta olması temeline dayanan bir davranışlar bütünüdür; alan, kişi, aile ya da yüzyüze bakan topluluk tarafından kontrol edilendir. Kontrol görülür ya da potansiyel sahiplenme ile yansıtılır(Göregenli, 2005, s.106,107).

Bu bağlamda göç bireysel bir tercih olmakla birlikte; aynı zamanda sosyolojik boyutlu bir eylemdir. Bireyin psikolojik süreçlerinde farklılığı içerdiği gibi, değişimi de temsil etmektedir. Ayrıca göç kavramı hem uyumu ve hem de uyumsuzluğu çağrıştırmaktadır. Uyumsuzluk bireysel güdülerden ve öznel referanslardan kaynaklanmasına karşın, uyum toplumsal bir birlikteliği ve beklentiyi ifade etmektedir. Bu değişime ve farklılığa etki eden bir çok faktör varsa da en çok sözü edilenler sosyal, kültürel, ekonomik ve politik değişkenlerdir. Bu değişim olgusu sibernetik olarak bu alanlarla birlikte yani dönüşümlü bir etkileşimi içermektedir.

Bireyin isteği doğrultusunda gerçekleşen devlet aygıtıyla adeta çatışan göç olgusunun olumsuz ekonomik ve toplumsal etkilerine karşın; öteki olmaktan kaynaklanan stresli yaşam olayları, önemli sosyal değişiklikler ve dışlanmışlıktan kaynaklanan uyum zorluğu, ayrıca kişinin kişilik özellikleri ile sahiplendiği kültürün tehdit altında kaldığını algılaması gibi faktörlerin etkisiyle; çeşitli olumsuzluğa ve uyumsuzluğa hatta ruhsal hastalıklara yol açabileceği de asla unutulmamalıdır.

Almanya’da 2006 yılında yapmış olduğumuz bir araştırmada elde ettiğimiz bazı verileri psikolojik algı açısından belirtmemizde yarar vardır. Türklerle yaptığımız yüzyüze görüşmelerde “Türkiye geçmiş tarihinde dünyaya örnek olmuş edebiyatı, sanatı, mimarisi ve devlet hayatı ile batının bile ulaşamadığı bir devlet kurma dehasını ortaya koymuş çağdaş, demokratik, laik hukuku üstün tutan büyük bir ulustur” gibi bir ön kabul vardır. Bu yönde bir psikolojik algı taşımakta olan Türkler AB ye ve Türkiye üzerindeki politikalarına yönelik olarak hem dışlandıklarını ve hem de tehlikeler içerebilecek gelişmelere kuşku ile bakmaktadırlar. Türkler üzerinde yukarıda verilen tarihsel süreçte yönelik bir psikolojik algı varken AB’nin müktesebatı içinde yer alan ortaklık ilerleme raporları ağırdan alınmakta ve bunlar adeta dikte ettirmeye çalışılan projeler olarak algılanmaktadır. Bu nedenle Türk halkı entegrasyon ve asimilasyon gibi sözcüklerin yüklenilmek istenen tanımının dışında ’uyumu’ dile getiremeyen tek yanlı öngörü ve girişimlere pozitif bakamıyor. Çünkü siyasi liderlerin inandırıcılığı, güvenilirliği ve kuşkulu çabaları da bu oluşumu tamamlamaya yetmeyeceği izlenimini veriyor.

Demek ki her iki toplumun objektif verilere dayalı, önyargısız, insan hak ve hürriyetlerini esas alan, özgürlükçü değerlerin paylaşıldığı, karşılıklı çıkarları koruyan kamuoyunu oluşturabilmek ve ortak uyum için çaba sarfetmesi gerekiyor. Almanların devlet bütünlüğüne duydukları isteği canlı tutabilmek için milli marşlarının üçüncü kıtasını devlet törenlerinde okutması son derece haklılık payı olan ve aynı zamanda gerçekçi bir yaklaşımdır (Grundgesetz, 2000, s.190).

Son 57 yılın en kapsamlı Anayasal reform düzenlemeleri yukarıda açıkladığımız görüşlerimizi destekliyor. Federal hükümetler ile Eyaletler arasındaki yetkileri düzenleyen yasa, Federal Hükümetin Almanya genelinde çıkarmak istediği yasaların %60'a yakınında Eyaletlerin onayının alınmasına gerek duyulmadan yasalaşmasının gerçekleştirilmesini içeriyor(Gazete Elit, Temmuz, s.7, 2006). Ülkenin daha ciddi sorunlarla karşılaşmaması ve daha süratli ve tüm Almanya'da aynı duyarlılıkla yasaların uygulanabilmesi için bu gereklidir. Böylece özellikle bütün Almanyayı ilgilendiren göç olgusu üzerinde ulusal bir mutabakatı ve politikaların oluşturulması da gerçekleştirilecek, en azından siyasal erkin tutum ve davranışı bu kategorideki insanların kararını doğrudan ve dolaylı olarak etkileyecektir.

Üniter devlet yapısı ve devletin bütünlüğü ile ilgili, pozitif yönde bir psikolojik algının aynı objektiflikle ve partner olduğu diğer ülkelerle ve özellikle de Türkiye ile olan ilişkilerinde de ve tüm AB ülkelerinde ve hatta özellikle de ABD' de oluşturulması gerekir.

Uyumun gerçekleşebilmesi için Türk milletinin tarihi derinliklerden gelen kültürel birikimi ve asaleti, erdem ve fazileti bilinebilmeli, gerek sosyolojik yönden gerekse psikolojik süreçler açısından bu AB ve Türkiye için önemli sorun, eğitim kurumları ve devlet aygıtını elinde tutan yöneticiler ve sivil toplum örgütlerince medya da kullanılarak çözümlenebilmelidir. İşte o zaman bilimsel verilere göre şekillenmiş, her iki toplumun değerler bütünü, kamuoyuna tarafsız ve önyargısız sunulabilir. Her iki ayrı kültür ve kimlik taşıyan toplum tarafı tatmin edici, samimi ve gerçekçi açıklamalar yaparak göç olgusuyla yaşanan uyumsuzluğu temsil eden psikolojik yabancılaşmayı ve önyargı oluşturacak eğilimleri de ortadan kaldırabilir.

Türkiye ile hemen hemen tüm AB ülkeleri arasında tarihin derinliklerinden gelen dostluklar olduğu gibi düşmanlıklar da mevcuttu. Ancak ikinci dünya savaşından beri dünya yeni bir birlik arayışında şekillendirilmeye

çalışılmaktadır. 1963 yılından beri sürdürülen ilişkiler her nedense bir türlü uzlaşma ve buluşma noktasına gelemedi. Bu Türklere hayal kırıklığı yarattı.

Örneğin “İnsan Hakları Komiseri Alvaro Gil- Robles Nisan 2006 da görev süresi biterken Türk azınlık kelimesini bile kullanmaktan kaçınmış; müslüman azınlık içinde Türkçe konuşanlar biçiminde subjektif değerlendirmelerde bulunmuştur. Avrupa’da da giderek artan oranda bir önyargı oluştuğunu, 3,5 milyon göçmenin 2.6 milyonluk dilimini Türk göçmenler aldığından bu önyargılardan en büyük payın da Türklere çıkarıldığını belirten Türkiye Araştırmalar Merkezi (TAM) Vakfı Direktörü Prof. Dr. Faruk ŞEN; önyargıların giderilmesi için Alman kurumları nezdinde girişimlerde bulunarak uyuma yönelik çalışmaları etkin bir biçimde sürdürmektedir. Bütün bu olumsuzlukların sebebini ise, Tarihi yarım asra yaklaşan göçün, ardından Avrupa’da kurumsallaşmaya başlayan ve barışçıl yaşama yeteneğini kanıtlayan İslam’a karşı bu tür önyargıların bir anda ortaya çıkması büyük ölçüde İslam’a dair Avrupa medyasında yansıtılan imajın negatif boyutundan kaynaklanmaktadır’ şeklinde açıklamaktadır(NRW Günlüğü, Sayı:2, s.17).

Diğer yandan Avusturya Günlüğünden elde ettiğimiz Avusturya Federal Meclis Başkanının ‘Diyalog’ adlı köşe yazısında Avusturyanın kültürlerarası savaşı tasvip etmediği ifade edilmektedir. Andreas Kohl özetle , Avusturya’da barış içerisinde dinlerin birlikte yaşamasının Avrupa için bir emsal teşkil edebileceği bilincinde ve kanaatinde olduğunu; dinlerin birbirini karşılıklı olarak tanıma yada kabul etme ile parıldayan eşit haklara sahip kültürlerin kardeşliğinin Avusturya’da hayat bulacağı ifade edilmektedir(Avusturya Günlüğü, sayı: 6, 2006,s.5). AB nin büyük ülkeleri sayılan Almanya ve Avusturya gibi tarihi derinlikleri olan bu ülkelerin lokomotif görevi yaparak, diğer ülkelere de örnek olmasında AB’nin geleceği açısından yarar vardır. Bu ve benzeri faaliyetler Göçmenlerin Psikolojik algılamalarında uyuma dair bir zihinsel alt yapı oluşturmakta; ancak, kuşkuları yenebilecek küçük adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Prof Dr. Faruk ŞEN’in belirttiği gibi büyük başarı gastronomide yaşanmaktadır. Bu etkileşimin sanayi toplumu olan Almanyada teknolojik yönden Türklere imkan verilebilmesi, ortak yatırımlara girilmesi Türkiyede son derece iyi yetişmiş mühendislerin bu büyük sanayiye katkı yapabileme imkanını da doğurabildiği gibi, uyumlu bir birlik oluşturabilmeye de katkı yapabilecektir.

NRW Araştırma Teknoloji ve Bilim Bakanı Yardımcısı Michael STÜCKRATD'ın bir açıklaması sevindirici ve önemli bir gelişmedir. Türk gençlerinin yüksek okul tercihlerini ABD yerine NRW Eyaleti'ni tercih etmelerini destekleyeceklerini belirtmesi (Güllüoğlu, 2006, S.3) diğer AB ülkelerinin de dikkatlerini çekmelidir. Bu bağlamda etkin ve uzun vadede kalıcı bir girişimi de Türkiye Araştırmalar Merkezi Direktörü Prof. Dr. Faruk ŞEN yürütmektedir. Bu projeye göre Münster Üniversitesi ile işbirliği sağlanarak Türkiyenin, kültür, tarih ve turizm kentlerinden ve önemli, büyük illerinden birisi olan İzmir, Çeşme Alaçatı'da Almanca-Türkçe Eğitim veren bir üniversite kurulması planlanmış ve çalışmaları hızla yürütülmektedir. Gerek Türkiye ve buna bağlı olarak Türk Cumhuriyetlerini de yakından ilgilendirebilecek bu girişim eğitim başta olmak üzere, bilim ve kültür alanında işbirliğinin temellerinin daha sağlam atılmasına zemin hazırlayabilecek her iki ülkenin yakın işbirliği AB sürecini de olumlu yönde etkileyecektir.

Bu psikolojik algıdan hareketle Almanyada yaşayan Türk göçmenlerinin her olumsuz koşulda bile Almanya ile ve Alman toplumu ile barışık olduğunu, ifade edilmeyen bir kavram olarak Türk diasporasından söz edilemeyeceğini, özellikle Alman devletine saygı ve bağlılık zemininde birlikte yaşamak istediklerini, hatta daha çok işbirliği ile daha çok işlerin başarılabilceğini iki tarafında önyargılardan kurtararak anlamak ve gerçekleştirebilmek mümkündür.

Diğer yandan Avrupadaki Türklerin 255 bin konuta sahip olduğundan, geliştirilmek istenen önyargıların kaldırılması rasyonelliği de gerektirmektedir. 32,5 milyar EURO'luk Brüt Emlak servetinin emlakçılıktan, mimarlığa, müteahhitliğe kadar çok sayıda Türk girişimcinin faaliyet göstermesi ve Alman emlakçılarla işbirliği içinde çalışması politikacıların doğru kararlar alarak kamuoyunu yönlendirebilmesini kendi çıkarları açısından da zorunlu kılmaktadır (Şen, 26 Temmuz, 2006).

1996 yılında yapılan bir çalışmada da, artık Federal Almanya'da yaşayan Türklerin geri dönmeyi düşünmedikleri görülmekteydi. En azından geri dönme isteği, arka planda kalan bir istek haline gelmişti. Bu süreçle birlikte Türklerin Almanya'daki sosyal ve politik tutumlarında da belirgin değişiklikler ortaya çıkmıştır. Öncelikle tasarruflarını Almanya'da değerlendirme eğilimi güçlenmiştir. Daha önceki yıllarda Türkiye'de bir konut edinmek önemli bir hedef iken şimdi Almanya'da bir konut edinmek, bir konut satın almak öncelikli hedefler arasına girmeye başlamıştır (Kızılcak, 1996, s.15,16).

Ancak, ne yazık ki Prof. Dr. Faruk Şen'in belirttiği kaygıya dayalı önyargıların giderek genişlemesi; 1996 daki sosyal hayatı ve uyum havasını etkilemiş, Federal Alman İstatistik Dairesince açıklanan 'Alman Vatandaşlığına Geçen Türklerin Oranının %27 gibi oldukça yüksek bir yüzde ile azaldığı' ortaya çıkmıştır. Bir diğer konu ise Almanya'da meslek eğitimi gören Türklerin her geçen gün azaldığına ilişkin verilerdir. Türkiye Araştırmalar Merkezinden Yunus ULUSOY'un yürüttüğü bir çalışmada, Federal İstatistik Dairesinin verilerine göre; son on yıllık süre zarfında meslek eğitimi görenlerin Alman öğrencilere kıyasla Türk öğrencilerin sayısında %1,5 dolayında düşüş yaşanırken, meslek eğitimi gören Türk öğrencilerin sayısı %50 oranında azaldığı görülmektedir. Örneğin, 1995 yılında 51 385 olan sayı, 2005 te 25 092 ye düşmüştür. Böylece 'Türk gençlerinin hayata bir adım geriden başlıyor' olması dikkat çekicidir (Ulusoy, 27.07.2006).

TAM APIM projesi görevlilerinden Katharina KOCH; Türk işletmelerin meslek eğitimi konusunda Almanya için ciddi bir potansiyel olduğunu belirtmektedir. 'Bilgi toplumunda, meslek eğitim yeri eksikliği eğitim politikası açısından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Genç insanların potansiyellerinin değerlendirilmesi gerekiyor. Bu anlamda Türk işletmeleri kullanılmayan kaynakları ile aslında Almanya için önemli bir imkan sunmaktadır' diyerek önemli bir konuyu dile getirmektedir (Koch, 27. 07. 2006, Basın bildirisi).

Bu bağlamda, Federal Ekonomi ve Çalışma Bakanı Wolfgang CLEMENT'in aslında 2003 yılında Türk KOBİ'lere sıcak mesajlar verip davet etmesi de olumlu bir gelişmeydi. Özellikle 'Almanya'daki Türk Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerinin Türk ekonomisi ile yakın ilişkileri, ticari işbirliğinin genişletilmesi anlamında da önemli roller üstlenecek' anlayışı aynı zamanda bir köprü rolü üstlendiğimizi göstermekte; ekonomik katkı boyutlarının sınırlarının altı çizilmekteydi (Clement, 2003, s.48)

Son yıllarda görülen farklı eylem ve söylemler, AB müktesebatına da aykırıdır. Bu süreçte aksine bir tutum ve uygulama, eğilim ya da durum; göçe konu olmuş insanların beklentilerini ve yaşama bakış açısını gösteren psikolojik süreçlerine dayalı algısal ürünlerin negatif bir boyutu olur. Bir ülkede uyumun oluşabilmesi için; öncelikle bulunduğu ülkenin onu insan olarak kabul edebilmesiyle mümkündür. Her iki taraf buna saygılı olacaktır. Yasalara ve kurallara uyacaklardır. Ancak toplumda gelişen psikolojik algıya verilmesi gereken soru-cevap toplumun ona işçi mi, göçmen mi, yoksa 45 yıldan sonra birlikte yaşamak istedikleri kimseler mi, yoksa bir an önce gitmesini istedikleri

yabancılar mı olarak baktığının anlayabilmektir. Siyasetçilerin ve medyanın kamuoyunu rahatlatacak somut adımları sonucu ancak göç olgusu içinde yer alanların psikolojik süreçlerinin anlaşılabilmesi ve sisteme katılabilmesiyle mümkün olur. (Belçika’da bir Türk Bakan atanması oldukça yeni ve sevindiricidir. Hem Türk ve hem Belçika’lı oldukları yönündeki açıklamaları da iyi bir gelişme olarak görülmelidir.) Türkiye bu paradigmadan bakıldığında tüm Avrupa ülkelerine ders verebilecek nitelikte ve düzeyde bulunmaktadır. Hiçbir etnisiteye özel bir anlam yüklemeyen, hiç kimsenin inancına göre yaşamasını engellemeyen ve tüm kamu görevlerinde tüm vatandaşlarına eşit biçimde yer verebilen önemli bir geçmişi olan ülkedir. Türkler, akrabalık, komşuluk ve birlikte buldukları çevreye ait değerleri birlikte korurlar.

Bundan dolayı günümüzde ekolojik yapının da üzerinde durduğu ekonomik karakterli çevre iletişimi son derece önemlidir. Göç olgusu da yeni bir ekonomik çevredir. Ekonomik çevrenin doğru bir analizinin yapılması insan davranışlarının yönünü ve elde edilen konumunun doğru anlaşılabilmesini sağlar, bireyin de algısal boyutunu belirler (Tuncay, 2000, s.232).

Göç olgusunda hatta insan yaşamında üzerinde durulması gereken ve bizim de hareket noktamız olan psikolojik algı boyutları, sosyolojik olarak insanların birlikteliğinin temelini oluşturur ki bu hem psikolojik hem ekonomik ve hem de sosyolojik örüntüleri temsil eder. Bu nedenle göç olgusunda ilk önce üzerinde durulması gereken insan ilişkilerinin doğurduğu sonuçlar değil; bilakis bu sonuçları doğuran psikolojik algı süreçleridir. Bu sürecin doğru biçimde işlenmesi ve düzenlenmesi, bireyi, grubu ve toplumu belirlenen ve beklenen hedefe doğru taşır.

Her ne kadar edindiğimiz bilgiler duygularımızı yönlendirerek, eylemlerimizi belirliyorsa aynı şekilde duygularımız da bilgilerimizi yönlendirmektedir. Bu anlamda toplumsal bütünlük içerisinde mikro planda bireylerin manevi dünyaları ile, onlardan büyük oranda aşkın(Transandantal) olmayan makro boyuttaki toplumun manevi dünyasıyla (duygu ve düşünüş kalıpları, manevi kültür) Bir etkileşim halinde olması kaçınılmaz ve aynı zamanda doğaldır” (Tuncay, 2000, s. 4,5).

SONUÇ YERİNE

Uyumun gerçekleşebilmesinin ön kabulü yine kabulden geçmektedir. Daha doğrusu anlamak ve anlaşılacak karşdakini tanımaktan geçmektedir. Sözlerimi 1970’li yıllarda Almanya’ya gelen ve orada orman işleri ile meşgul olan Ali SAZAK’tan bir aktarma yaparak bitirmek istiyorum.”Almanya’da bulunduğum süre içinde kiracı olarak oturduğumun sahibesi önceleri pek sıcak davranmamıştı. Daha sonra onları Türkiye’ye davet ettim. Türkiyede misafirim oldular. Onları gezdirdim. Bir keresinde trafik polisi yolu keserek bizim karşı tarafa geçmemizi de sağladılar. Her gittiğimiz yerde bize ilgi ve samimi bir yaklaşım gösterildi. Türklere ait kültürel ve ulusal misafirlik geleneğimizi tanımak fırsatı buldu. Parasal açıdan Alman Markının öncesini de yaşadıklarından oldukça tutumlu idiler. Çok menun olarak Almanya’ya döndük. Ben nasıl bulduklarını sorduğumda “Ali bey inan ki sizi tanımadığıma çok çok üzüldüm. Sizler çok özel bir milletsiniz. Türklere şimdi inanın çok daha iyi tanıtılır ve onları çok seviyorum” dedi. Kasap dükkanları vardı. İki gün bu kasap dükkanını kapatıp, Türklere anlatan konuşmalar ve günler tetip etti. Ve dedi ki “imkanım olsa size karşı gösterdiğimim eski yüzümü söküp atmak ve sizden aldığım yeni yüzü takmak isterim” dedi. Halen dostluğumuz devam ediyor”.

Demek ki kendimizi daha iyi tanıtmamız gerekiyor. Uyum tek taraflı bir olgu değil. Uyumu her iki taraf aynı biçimde algılamalı ve uyuma yönelik politikaları benimsemeli ve hayata geçirmelidir. Bir toplumun içinde farklı kişiler ve farklı davranış ve eğilimler olabilir. Önemli olan o ulusun genel karakteristik özelliklerinin aktarılabilmesidir. Olumsuz örnekler ve davranışlar sonucu biçimlendirilmek istenen toplumsal dokuyu düzelterek, bir ülkenin siyasal erkini ellerinde tutan yöneticilerdir.

Bu sürece her toplum üyeleri ve kurumları katılarak Avrupa’da yaşayan Türklere ve Almanları yani AB içinde bulunan tüm ülkeleri bu yönde eğitmek ve yönlendirmek gerekiyor. Bu nedenle “Yurtdışında yaşayan Türklere eğitim sorunları, Yurt dışında yaşayan Türklere kültürel sorunları, Anadil eğitimi temelinde Türkçe öğrenimi ve eğitimi ile, Çok kültürlülük, birlikte yaşama ve kültürel uyum ve Avrupa Türklere ilişkin olarak eğitim ve kültür konularında geliştirilen yeni yaklaşımlar, iyi uygulamalar, örnekler” adı altında toplanan konular bu sürece katkıda bulunabilecek çözüm önerileri olarak görülmektedir. Ancak gidilecek yolun açık, net ve doğru bir yol olduğu kuşkusuz psikolojik algı

olarak sürdürülür ve buna ait olumsuz tutumlar devam ettirilirse ne yazık ki bütün bu çabalar bir sonuç vermez.

Dünyamız bugün zor bir köprü üzerinde bulunmaktadır. Küresel iklim değişikliğinden, havadan, sudan, enerjiden, çevresel kirlilikten olduğu kadar; çıkara yönelik kavgadan, savaştan, ve din ve etnisite dayatmalarından kısacası birçok şeyden etkilenmektedir. Bu etkinin en önemli boyutu bizce barış ve esenliği arayan çift yönlü diyalog, doğru, içten, inanılır ve güvenilir, kırıncı ve kuşkulu olmayan ilişkilerin kurulamamasından; tutum değişikliği oluşturabilecek sözel iletişim gücünden yararlanılmaması olarak görülmektedir. Dostluğa, kardeşliğe, insanlığa ait söylemlerin doğruluk ve objektiflik içerecek özveri paralelinde biçimlendirilen eylem ve güvenilir davranışlara yöneltilmesi asıl çağdaşlığı ve uygarlığı yazıdan çıkarıp, zihinlerimize işleme fırsatı verebilir. Bu bizim psikolojik algı dediğimiz insanın iç dünyasından kaynaklanan ancak ona hayat veren kuşaktan kuşağa aktarılacak destanlarımız, öykülerimiz, romanlarımız, şiir ve edebiyatımız kısacası gerçek bir tiyatro yaşantımız olabilir. Her ulusun kendi müziği ve kendi dili bu tiyatrodaki fon olarak insanlığı dinlendirebilir, onları düşündürebilir. Asıl sorun insanın algıladığı dünya ile çevre arasındaki ortak kazanım ve ortak değerlerin birlikte biçimlenen ve yaşanan alanlar olduğu bu doğanın değerine yönelik eğilimlerin oluşturulmadığı ve bireysel davranışlarımızın toplumu da etkilediği “ insan ilişkilerinde” yatmaktadır.

Aksine tüm dünyamızı saran çıkar ilişkileri, kültürel alanların da bu yönde değerlendirilebilme ve kullanılabilme ortamının ortadan kaldırıldığını ve insanlık ailesine çeşitli sorunlar doğurduğunu bize göstermektedir. İnsanın yerleşik düzene geçmesinden sonra ekip biçme ile yarattığı artı değer mülkiyet kavramının daha keskin bir biçime gelmesine ve daha çok mal ve mülkiyet konusuna edinmesi güdüsüne ortam hazırlamıştır. Daha çok kazanma ve daha çok zengin olma sadece bireyleri değil, ulusların da ortak ideali haline gelmiştir. Çıkar ilişkilerinin boyutlarını şüphesiz insanın içinde yaşadığı toplum belirlemektedir. Bu bağlamda insanın dış ve iç dünyasını çevreleyen faktörlere bakmamız gerekecektir. Bu amaçla insanın doğada hiçbir zaman tek başına yaşayamayacağı göz önünde tutulmalıdır. İnsan yaşamını sürdürebilmek için bir aile, bir gruba, bir cemaate ve bir topluma dahil olmak zorundadır. İnsanın dış dünyasını içinde yaşamak zorunda olduğu toplum bireyleri oluşturur. İç dünyasını ise, yine bu toplumun değerleri; yani gelenek, görenek, adetleri, ahlaki kuralları belirler.

Toplumun-bireylerin-kurumların birbirini etkilemesi ve uyumluluğu ancak kişinin algısal yetisinin artırılması ve sosyalleşmesi ile mümkün olabilir. Kişi bulunduğu ve yaşadığı toplumda var olan veya oluşturulan değerlere göre düşünür, konuşur ve diğer insanlarla ilişkilerini yine bu değerlere uygun belirler. Toplamların inşa ettiği değerler bütünü ve kültürünü çeşitli maddi ve moral faktörler çeşitli şekillerde oluşturabilir. Toplamlar başka toplumlardan etkilenebilir. Bu etkilenme ticaret, göç, kitle iletişim araçları gibi eylem ve faaliyetlerle ya da çeşitli ortaklık gibi etkenlerle olabilir. Ayrıca toplamların oluşturdukları bu değerlerin meydana gelmesinde şüphesiz ki dini inançların etkisi ve büyük katkısı vardır. Toplumda oluşturulan değerlere gelince, dini inançlar, ahlaki kurallar, gelenekler, görenekler, adalet duygusunun yaygınlaşması, büyüklere saygı, vatan, millet sevgisi ve bencilliğe ve çıkar ilişkisine karşı tutumlar ile o toplumun eriştiği uygarlık düzeyi ve teknolojik yeteneği etki eder. Kişiler bu değerleri ilk önce sosyalleşmenin birinci basamağı olan ailede görerek öğrenmeye başlarlar.

Daha sonra ikincil gruplarla yani okul, arkadaş ve iş çevrelerinde bunları öğrenip ve özümseyerek sosyalleşmesini tamamlar. Bireyler ailesinde yada yaşadığı toplumdaki değerleri öğrenir ve bunları göz önünde bulundurarak yaşar. Eğer bir toplumda ilişkiler popülarize edilip yozlaşmamışsa, çıkar güdüsünün yarattığı ahlaki çöküntü yoksa, kültürel değerlere saygı varsa; psikolojik algılar bireylerde pozitif yani insana yakışan bir tarzda olacak ve birey uyumlu bir yaşam sürecektir. Fakat tam tersi bir durumda kişilerde bencil, toplumdaki kopuk, sapkın eğilimleri yüksek, kavgacı, hırçın, uyumsuz şiddete varabilecek biçimde eylem yüklenebilecek bir psikolojik algı ile uyumsuz ve doyumsuz bir varlık olarak toplumda yerini alacaktır. Genellikle egoist yani kendi çıkarlarını elde etmeye çalışan bir kişi ve referans aldığı grubun üyesi olacak ve farklılıklarını bireysellikten kurtaramayacak eğilimleri taşıyacaklardır.

Teknoloji gelişirken toplamlar da değişiyor. Yaşama dair ne varsa tüm değerleri dünden bu güne farklılık gösteriyor. Ancak değerler ne kadar değişirse değişsin, kişilerin özünde yatan psikolojik algısal yetilere yönelik süreçlerde insan olmaktan kaynaklanan biyolojik özellikler değişmez. İşte toplum olarak bu insana ait özellikleri açığa çıkartacak genetik yani yaradılışı temsil eden bedensel yapılarıdır bunlar. Ne var ki bir insana eğitim verilirse ve onun nitelikleri ve algısal yetileri arttırılırsa değişim ve uyum söz konusu olabilir. Bunu kim, nasıl, ne kadar ve niçin yapacak sorularının cevaplandırılması belki de bu kongrenin üzerinde mutabakat sağlaması gereken bir form olarak karşımıza çıkacak. Acaba sadece formel yapılarda sürdürülen eğitim buna

yeterli mi? Kamuoyu için daha da etkili bir alan yok mu? Tabii ki var. Bu günümüzün iletişim teknolojisi ve medyasıdır. İstedğini “dük”, istediğini de “güdük” yapabilir. İsterse halkları “dost”, isterse paylaşılamayan bir “post” yapabilir. Kitlesele eğitim ile ve kitle iletişim araçlarının olağan üstü katkılarıyla dünya yaşanabilir insancıl değerlere saygılı ve tüm toplumlara daha yararlı bir ortam oluşturulabilir. Yukarıda açıklamaya çalıştığımız görüşlerimiz ışığında son sözlerimizi söylememiz gerekirse; Kişilerin bireysel olarak taşıdıkları psikolojik algıları ve bunu referans gruplarından besledikleri dikkate alınır, koruma ve korunma güdüsünden kaynaklanan bedene ait bir çıkar duygusu gündeme gelir ki çıkar hem psikolojik, hem sosyolojik ve hemde biyolojik bir temele dayanan ekonomik temsili olan bir fenomen olarak ta karşımıza çıkar. Nasıl önlenebilir sorusunun anahtarı gereğinden fazla güç atfedilen demokratik temelin temsili olarak görülen siyasal liderlerin “lider sultanı” ve “oligarşik masası” kırılıp tüm bunların “siyasal işçi ve “siyasal aşçı” olarak uyum yemeğini pişirebilmesini beklemek zorundayız... İşte bütün bunların gerçekleştirilebilmesi için Nimet Önürün saptamalarına göz atmalıyız:

- Toplumsal ilişkiler sürecinde iletişimin ve iletişim araçlarının önemli bir yeri vardır. Bu sürece katılanların birbirleriyle iletişim kurma, anlaşma biçimleri, kullanılan teknolojiler toplumdan topluma ve zamana göre değişmektedir.

- İletişim süreçleri aynı zamanda ekonomik, sosyal, siyasal..vb. kurumsal işleyişlerden de etkilenmektedir.

- İletişim davranışı toplumsal etkileşim süreçleriyle tümleşik bir yapı oluşturur.

- Diğer yandan bu süreçsel etkileşim bireylerin amaç ve gereksinimlerini de sağlamaktadır.

- İşte bu süreç hem bireyin dışında nesnel, hem de birey temelli öznel süreçlerle tamamlanmaktadır (Önür, 2002, s.9-12)

Sonuç olarak, iletişim “ben”in yerini “biz”e bıraktığı, “tekil algı” yerine “bütüncül algının” diğer bir deyişle çıkar güdüsünün kamusal yarara dönüşerek etkin olduğu ortak bir hedef olan anlaşma-uyum eyleminin gerçekleştirildiği çok boyutlu bir alan olarak psikolojik algının da derece ve boyutlarını

belirlemektedir.. Çünkü psikolojik alan bu ve tüm diğer ortak alanlardan etkilenmekte, eğilimlerine yönelik simge ve semboller pekiştirilerek bunları temsil eden bir davranış seti açığa çıkarmaktadır.

Ortak alan olan dünyamızda ve bugün söz konusu ettiğimiz AB ve Avrupada yaşayan Türkler ile birlikte barış ve dostluk içinde, “öteki” yaratmadan ve saygı temelli kültürel benliğin çerçevesini içeren “sürdürülebilir dünyayı” yeniden inşa etmeye ne dersiniz? İçten, doğru ve güvenilir cevaplarınızı bekleyen sadece AB için uyum değil; tüm insanlığın kan ve gözyaşına dayanmayan uygarlığının adı olmalıdır.

Unutmayalım ki tarih yaşandığı an’la ve kan’la kurulur, sahip olunan bir vatanla sürdürülür. Her ulusun vatani yurt kabul edilen kutsal mekanları olup, onun üzerine siyaset geliştirmek veya politika üretmek isteyenler mutlaka ve muhakkak akıtılan kan içinde boğulur. Belki bu politikalarından beslenen yerli ve yabancı aktörler her zaman çıkar. Ama bilinmelidir ki yüksek ideallerinin üzerine sinen karakter bozukluğu ve ihanet yerin altında etkisiz ve çaresiz kalır. Bu duygu, düşünce, inanç ve ideal Türklerde somut olarak toprak ile temsil edilir. Psikolojik algı olarak yansıması, soyut yani moral olarak zihinlerimizde esaret veya cesaret olarak belirir. Bunun için, adam gibi adam olmak ve özgürce yaşamak her şeyin üzerindedir. Devletler arası ilişkilerinde güç gösterisine yer yoktur. Üstünlük sendromuna dayanmayan, paylaşılan ve uzlaşan tutum ve davranışlar sergilenmelidir. Uluslararası ilişkiler, gizli ve farklı planlara, çıkarılara ve ihanete asla dayanmaz. Bedeli ne olursa olsun ulusun bütün fertleri bunu ödemeye hazırdır. Sadece cellatlar ve çakallar bundan muafdir. Tilki kurnazlığı içinde olanları tarih kara sayfalarına gömer, Atatürk gibi kahramanları da beyaz sayfalarında yüceltir. Simge ve sembollerin tek bir adı ve değeri vardır. Türklerde bunun adı ay yıldızlı kırmızı bayrak olur. Türk tarihi asla bir öteki yaratmayan onurlu geçmişiyle bu konularda tüm dünyaya önder ve örnek olmaya devam edecek, Atatürk’ün kurduğu büyük Türk ulusu barış ve esenlik içinde çağdaşlığa doğru daima yükselecek, asil çocukları sahip olduğu zengin, ince ve güzel Türkçe dili ve kültürü ile geçmişte olduğu gibi bugün de tarihi biçimlendirmeye devam edecektir.

Çünkü, bütün tarihçilerin ve bilimle uğraşanların bildiği gibi; eğer tarih sahnesinden Türkleri çıkarırsanız geride yazacak hiçbir şey kalmaz. Bu anlamda ülke toprakları içinde yaşayan her vatandaş Türk milletinin ayrılmaz bir varlığıdır. Bu büyük Türk kültürünün, yaşayışının ortak noktası kaderde ve kıvançta birliği ve bütünlüğü temsil eden kültürel bağıdır ve bu ırk esasına

dayandırılmaz. Bunun temelleri psikolojik algıya ve sosyolojik örüntülere yani hayatımıza anlam veren ruhsal ve kültürel öğelere dayanır (Erkal, 2005).

AB süreci içinde bu psikolojik algının AB üyeleri tarafından da doğru ve tarafsız anlaşılması ve algılanması; uyumla örtüştürülebilecek geniş bir ortak alanı iletişim dünyamıza sunar. Aksi halde tarihin tekerrürü kaçınılmazdır. Bundan dolayı dış politikalar karşılıklı saygıya ve kabule dayandırılmalı, ulusal çıkarların karşılıklılık esasını oluşturduğu gerçeği asla unutulmamalı; siyasetçiler, bürokratik yöneticiler ve özellikle medya olumsuz ve kışkırtıcı açıklamalardan kaçınmalıdır.

KAYNAKÇA

- AÇIKALIN, Aytaç; İnsan Kaynağının Yönetimi Geliştirilmesi, Pegem Yayıncılık, 1995, Ankara.
- ANDREAS, Kohl ; Avusturya Günlüğü, Sayı: 6, 2006, Avusturya.
- BİNGÖL, Hülya ; Ruh Kırıklıkları Geç Farkediliyor, Gazete Elit, Temmuz, 2006, Dortmund.
- CLEMENT, Wolfgang ; Clement İad Türkischen Mittelstand ein, Euro Türk, Deutsch-Türkisches Handelsmagazin, September, 2003, Almanya.
- ÇULPAN, Refik(1978); Bireysel ve Örgütsel Davranış: Beklentiler Dengesi Modeli, Amme İdaresi Dergisi, Mart, Cilt:2, Sayı:1, Ankara.
- ERDEM, Ümit, Çevre Bilim Sürdürülebilir Dünya, E.Ü.Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi. 2000, İzmir
- ERKAL, Mustafa (1991) ; Soyoloji (Toplumbilimi), Der Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa E (2005); Küreselleşme Etniklik Çokkültürlülük, Derin Yayınları : 63, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa (1991) ; Soyoloji (Toplumbilimi), Der Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa(2008) ; Yeniçağ TV, 10 Ocak 2008.
- ERKAL, Mustafa(1978) ; Orta Teknik Eğitim-Sanayi İlişkileri, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Yayın No:418, 1978, İstanbul.
- EROĞLU, Feyzullah (2004); Davranış Bilimleri, Beta Yayını, İstanbul.
- GRUNDGESETZ ; (Alman Anayasası) 2000, Deutschland.
- GORDON, Chad, Self- Conceptions; Configurations on Content ,In The Self in Social Interaction, C. Gordon and K, Gergen (ed), Willey and Sons, 1968, New York.
- GÖREGENLİ, Melek(2005) ; Çevre Psikolojisinde Temel Konular, E.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 130, İzmir, 2005.

GÜLLAPOĞLU, Fatih ; NRW Günlüğü, Mayıs, 2006, Essen.

HORTAÇSU, Nuran, İnsan İlişkileri,İmge Kitabevi, 1991, Ankara.

KOCH, Katherina ; TAM'dan Göçmen İşyerlerine Destek, APIM Projesi ile ilgili Basın Bildirisi, 2006, Essen.

KIZILOCAK, Gülay ; Dünden Bugüne Almanya'da Türk Serbest Girişimleri, Önel Yayınevi, 1996, Köln.

MILLER M. ve BONNIE,J, The Human Web; Reflections on the State of Pastoral Theology,The Christian Century ,1993

ÖNÜR, Nimet ; Küreselleşen Dünyada, İletişim ve Toplum, Alp yayınevi, 2002, Ankara.

SARIBAY, A.Yaşar(1996) ; Siyasal Sosyoloji, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

ŞEN, Faruk ; NRW Günlüğü, Sayı: 2, Essen.

ŞEN, Faruk ; Basın Bildirisi, Türkiye Araştırmalar Merkezi, 2006, Almanya.

TUNCAY,Suavi;Şiddet Örüntülerine Yönelik Siyasal Ve İdeolojik Hareketlerin Psikolojik ve Sosyolojik Analizi,Türkiyenin Güvenliği Sempozyumu Fırat ÜniversitesiYayınları, 2002,Elazığ.

TUNCAY,Suavi, Batı Demokrasilerinde Siyasal Katılma ve Açıklık İlkesi, DEÜ, SBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,1989,İzmir.

TUNCAY,Suavi, Psikolojik ve Sosyolojik açıdan Polisin Sosyalleşme Süreci,21 yy. Polisin Eğitimi Sempozyumu, İçişleri Bakanlığı,EGM Yayınları,2001 Ankara.

TUNCAY,Suavi, Türkiye'de Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu,Muğla üniversitesi, SBE Dergisi,Cilt 1, Güz, 2000,Muğla.

TUNCAY,Suavi, Kamu Hürriyetleri ve Kamusal Alan İlişkisi Açısından İnsan Haklarının Algılanması ve Basının Rolü,Erzurum Üniversitesi,EKEV Akademi dergisi,Yıl 8 ,sayı;19, bahar 2004, Erzurum.

TUNCAY,Suavi, Kültür Sanat ve İletişimin Sosyal Dokunun Oluşumuna Katkısı, Türk Dünyası Araştırmaları, Sayı ;123, 1998

TUNCAY,Suavi, Parti İçi Demokrasi ve Türkiye,Gündoğan Yayınları,1996,Ankara

TUNCAY,Suavi, “Sorun Çözme Yöntemleri ve İletişimin Çevre Master Planları Açısından Kapsam ve Önemi”, Gökyüzüne En Yakın Bitkiler : Alpin Çiçekler Projesi, 20 Nisan-9 Mayıs, 2007, Flora Turizmi Eğitim Programı, Editör: Doç.Dr. Faris KARAHAN Erzurum.

TÜRKDOĞAN,Orhan, Türkiye'de Etnik Gruplar,Türk Dünyası Tarih Dergisi,Sayı 78,1993

ULUSOY, Yunus ; Türk Gençleri Hayata Bir Adım Geriden Başlıyor, Türkiye Araştırmalar Merkezi, Basın Bildirisi, 2006, Essen.